

Ἡ κυρία Ἐρβλαί προσεκάλεσε τὴν νεάνίδα νὰ καθήσῃ ἀντικρὺ τῆς μετὰ χαρᾶς ἐπιθυμοῦσα ν' ἀναμιχθῆ εἰς τὰ ἰδιαίτερα τῆς νεάνιδος ἐκείνης αἰσθήματα, ὅπως ἡὐχαριστεῖτο νὰ διαπλάττῃ τὴν ἐγγώριον ἱστορίαν καὶ τὴν πολιτικὴν τῆς ἰδιαίτερας τῆς ἐπαρχίας μὲ τὰς λεπτὰς φιλεργοῦς χεῖράς τῆς.

— Ἐκπλήττεσθε διότι σᾶς λέγω νὰ ὑπανδρευθῆτε; ποτὲ λοιπὸν δὲν τὸ ἐσκέφθητε;

— Ὅχι, εἶπεν ἡ Γιλβέρτη.

— Καὶ περὶ τίνος σκέπτεσθε λοιπὸν; περὶ τοῦ θεοῦ σας;

— Περὶ τοῦ θεοῦ μου ἀκριβῶς.

— Διακριῶς;

— Πάντοτε.

Ἡ Ἐρρικέττα ἤρχιτε νὰ γελά.

— Εἶναι ἐξαιρετος ὁ θεῖός σας· μοῦ ἀρέσει πολὺ· ἀλλὰ τέλος πάντων δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μὲ πείσητε ὅτι ἡ στοργὴ τὴν ὁποῖαν τρέφετε πρὸς αὐτὸν καὶ τῆς ὁποίας εἶνε ἄξιος ἀρκεῖ νὰ πληρῶσῃ ὀλοτελῶς τὴν καρδίαν μιᾶς νεάνιδος. . .
Ἄ! βλέπω ὅτι ταράσσεσθε κάπως!.. Κυττάξατέ με καλὰ!.. Ναί... κυττάξατέ με!

Καὶ λαβοῦσα ἀθρῶς τὰς χεῖράς τῆς, ἠνάγκασε τὴν Γιλβέρτην νὰ ὑψώσῃ πρὸς αὐτὴν τὰ ὦρα καὶ διαυγῆ τῆς ὄμματα.

— Ἐλα φιλότατη μου κόρη· δὲν εἶνε δυνατὸν, κάποιον ἀγαπάτε!..

— Κανέναν, κυρία.

— Καὶ πῶς εἶνε αὐτὸς ὁ καρεὶς; Εἶνε ξανθός, μελαγχρινὸς ὑψηλός, μικρόσωμος; Ἄς ἀκουσώμεν πῶς εἶνε;

Ἡ Γιλβέρτη προσεπάθει νὰ μειδιάσῃ καὶ ἐφάνετο τεταραγμένη. αἱ χεῖρές τῆς ἦσαν ἐντὸς τῶν χειρῶν τῆς Ἐρρικέττας καὶ ἠτοιμάζετο ὅπως ἐξέλιθῃ τῆς θέσεως ἐκείνης καὶ ἀποφύγῃ τὴν στενοχρωοῦσαν αὐτὴν ἐρώτησιν ν' ἀπαντήσῃ δι' ἑνὸς ἀσπασμοῦ, ἐναγκαλιζομένη τὴν κυρίαν Ἐρβλαί, ὅτε εἰς ὑπέρτης εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἐρωτῶν ἂν ἡ κυρία ἐδέχετο ἐπισκέψεις.

— Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοὺς ἐπισκέπτας. Ποῖος εἶνε; εἶπεν ἡ Ἐρρικέττα.

Καὶ ἐστράφη κατὰ τὸ ἡμισυ κρατοῦσα ἀκόμη εἰς τὴν δεξιάν τῆς τὴν χεῖρα τῆς Γιλβέρτης.

— Εἶναι ὁ κύριος δὲ Μομβρέν, ἀπάντησεν ὁ θεράπων.

— Ὁ πατήρ;.. ὁ μαρκήσιος;

— Ὅχι, κυρία, ὁ κόμης.

— Εἶπέ νὰ εἰσέλθῃ, εἶπεν ἡ κυρία Ἐρβλαί.

Καὶ προσέθηκεν ἀποτεινομένη πρὸς τὴν Γιλβέρτην,

— Εἰς βρασιλόφρων εἰς τὴν οἰκίαν τῆς πολιτίδος Ἐρβλαί! . . . δὲν σᾶς ἐκπλήττει τὸ τοιοῦτο; Ἄλλὰ πρόκειται περὶ φιλανθρωπίας καὶ

ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου, ὡς εἰξεύρετε, δὲν ὑπάρχουν κόμματα. . . Ἄλλὰ τί ἔχετε, Γιλβέρτη; εἶπεν αἴφνης διακόπτουσα τὴν ὁμιλίαν τῆς. Εἴθε ὠχρά! . . .

— Ἐγώ;

— Σᾶς βεβαιῶ! . . . Καὶ ἡ χεὶρ σας! . . . ὦ! κάτι θὰ ἔχετε! . . .

— Ἐγώ; τίποτε! . . . Δὲν ἔχω τίποτε, κυρία! . . .

— Ὁ κύριος δὲ Μομβρέν! ἀνήγγειλεν ὁ θεράπων.

Καὶ πρὶν ἢ στραφῆ ὅπως χαιρετίσῃ τὸν ἐπισκέπτην ἡ κυρία Ἐρβλαί παρετήρησε καὶ αὖθις τὴν νέαν τάραχὴν, ἐλαφροτάτην ἀλλ' εὐδιάκριτον διὰ τὰ ὄμματα γυναικός, ἣν ἠσθάνετο ἡ Γιλβέρτη ἀκούσασα τὸ ὄνομα ἐκεῖνο καὶ ζωηρῶς, μετὰ μειδιάματος ἐξ ἡμισείας χλευαστικοῦ καὶ ἐξ ἡμισείας θωπευτικοῦ εἶπε προσηνωῶς πρὸς τὴν νεάνίδα γενομένην ἐτι μᾶλλον ὠχροτέραν:

— Ἄ! μᾶ; . . .

Καὶ ἐχαιρέτισε κατόπιν τὸν κόμητα δὲ Μομβρέν.

(Ἐπεται συνέχεια).

Η ΟΙΚΙΑ ΤΟΥ ΒΙΣΜΑΡΚ

Ἡ κυριωτάτη ὁδὸς τοῦ Βερολίνου δὲν εἶνε διὰ τὸν ἀληθῆ Βερολιναῖον ἢ περιβόητος ὁδὸς Unter den Linden μὲ τὴν διπλὴν αὐτῆς δενδροστοιχίαν τῶν καχεκτικῶν φιλυρῶν. Διὰ τὸν παλαιὸν Βερολιναῖον ἢ πρωτίστη ὁδὸς τοῦ Βερολίνου εἶνε ἡ Wilhemstrasse, ἡ ὁδὸς Γουλιέλμου, ἡ ἀρχομένη ἀπὸ τῆς πλατείας τῶν Παρισίων καὶ λήγουσα εἰς τὴν πλατείαν τῆς Belle Alliance.

Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης κεῖνται τὰ μεγάλα πολιτικὰ καὶ διοικητικὰ ἐργαστήρια τοῦ Κράτους· ἡ ἀρχιγραμματεία τῆς αὐτοκρατορίας, τὸ ὑπουργεῖον τῆς δικαιοσύνης, τὸ τῶν δημοσίων ἔργων κλπ. Ἔχει τι τὸ σοβαρὸν καὶ τὸ ἐπίσημον ἢ ἐν λόγῳ ὁδὸς· οἱ ἴπποι βραδύνουσι ἀπ' ἐαυτῶν τὸ βῆμα καὶ οἱ γερμανοὶ οἱ ἐρχόμενοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου ἀνεγείρουσι τὴν κεφαλὴν καὶ ὑπερηφανεύονται διότι εἶνε Πρωσσοί.

Ἄλλ' ὅτε πρὸ πάντων διέρχονται πρὸ τῆς ὑπ' ἀριθ. 76 οἰκίας οἱ φιλοπάτριδες αἰσθάνονται τὴν καρδίαν τωνπάλλουσαν βιαίως ὑπὲρ τῆς γερμανικῆς ἐνότητος.

Καὶ ἐν τούτοις ὁ ἀριθμὸς οὗτος οὐδὲν ἔχει τὸ καθόλιστικόν. Εἶνε ἀπλῶς ὁ ἀριθμὸς τοῦ μεγάρου τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, ἡ μᾶλλον εἶπεῖν τῆς οἰκίας τοῦ κ. Βίσμαρκ. Ἡ βαρεῖα

καὶ ὀγκώδης τριώροφος οἰκοδομή, δὲν ἔχει θεῶν ἐπιβάλλουσαν οὐδ' ἐξωτερικόν τι σημεῖον ἐφελκύνον τὴν προσοχὴν, παρεκτός τοῦ φρουροῦντος παρὰ τὴν πύλην αὐτῆς στρατιώτου, κατ' ὄνομα δὲ μόνον εἶνε μέγαρον. Πρέπει τις δεόντως νὰ προεδοποιηθῆ διὰ νὰ σταματήσῃ καὶ πιστεύσῃ ὅτι ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ κρατεῖ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ τὰς τύχας τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Εὐρώπης ἀπάσης.

Τὸ μέγαρον τοῦ διασήμευ Στροῦσβερ, ὅστις δὲν ἐξεμετακλήθη μόνον τοὺς ρουμανικοὺς σιδηροδρόμους, ἐγείρεται ἐγγὺς ἐκ δεξιῶν ἀγέρωχον καὶ ἐπιβλητικόν· ὁ νεόπλουτος τραπεζίτης φαίνεται ρίπτων ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν πλουσιῶς γεγλυμμένων ἐξωστῶν του βλέμμα οἴκτου ἐπὶ τοῦ ἐπίσης ἀπὸ τῆς ἀφανείας προαχθέντος γείτονός του, ἠναγκασμένου εἰσεῖτι νὰ κατοικῆ εἰς γηραιὸν τοῦ Κράτους ἐρείπιον.

Ἐξ ἀριστερῶν ὁ κ. Βίσμαρκ ἔχει γείτονα τὸν ἀπόγονον μιᾶς τῶν ἐνδοξοτάτων τῶν καθολικῶν οἰκογενειῶν τῆς Πρωσσίας, τὸν πρίγκιπα Ράδζιβιλ, παρὰ τῷ ἐπιστάτῃ τοῦ ὁποίου ἡ ἀστυνομία ἐνήργησεν ἐρεύνας εὐθύς μετὰ τὴν ἀπόπειραν τοῦ Κούλμαν. Αἱ θρησκευτικαὶ ἀναθυμιάσεις, ἃς ἀποπνέει τὸ παλαιὸν μέγαρον πολὺ συχνὰ πρέπει νὰ προξενώσιν ἡμικρανίαν εἰς τὸν ἀρχιγραμματέα.

Διὰ τοῦτο λόγον ποιούμενος περὶ τῆς κατοικίας του ὁ κ. Βίσμαρκ ἔλεγε μετριοφρῶνως πρὸς τινὰ ξένον πρεσβευτήν:

— Εὐρίσκουμαι ὡς ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ Γολγοθά, μεταξύ δύο ληστῶν!

Πρωῖαν τινὰ τοῦ Ἰουνίου κατερχόμενος τὴν ὁδὸν Wilhemstrasse εἶδον τὴν πύλην τῆς ὑπ' ἀριθ 76 οἰκίας ἐντελῶς ἀνοικτήν. Φοβερὰ μὲ κατέλαθε τότε ἐπιθυμία καὶ ἐσχημάτισα εὐθύς τὸ ἀπότολμον σχεδίον μου νὰ εἰσχωρήσω εἰς τὸ ἔντρον τοῦ λέοντος. Ἐγίνωσκον ὅμως, εἶνε ἀληθές, ὅτι ὁ κ. Βίσμαρκ εἶχεν ἀπέλθει τὴν νύκτα εἰς Κέσσιγκεν. Ὁ φρουρῶν στρατιώτης ὑπνωττεν ἐντὸς τῆς σκοπιᾶς του ὁ δὲ θυρωρὸς ὡς συνήθως περιπατῶν μὲ τὸ τρίκωχόν του μὲ μίαν ράβδον ἀρχιτυμπανιστοῦ ἔξωθεν τῆς θύρας εἶχεν αἰδημόνως καταβιβάσει τὸ παραπέτασμα τοῦ θυρωρείου.

Συνήθροισα ὄλον μου τὸ θάρρος καὶ ὑπερέβην τολμηρῶς τὸν οὐδὸν τῆς θύρας ἐκείνης, δι' ἧς τόσοι καὶ τόσοι εἰσῆλθον, ἐξεληθόντες γυμνοὶ πάσης ἐλπίδος. Καθ' ἣν στιγμὴν ἠτοιμαζόμεν ν' ἀνέλθω τὴν κλίμακα, φρουρουμένην ὑπὸ δυο λιθίνων σφιγγῶν, συμβόλου τῆς πρωσικῆς πολιτικῆς, ἐνόμισα ὅτι κἄποιος μου ἐφώναζεν ἐκ τοῦ κήπου. Ἡ ἰδέα τοῦ νὰ συλληθῶ ὡς κλέπτῃς ἢ ὡς ἔχων σκοπὸν ν' ἀποθέσω ἐκρηκτικὰς βόμβας διὰ νὰ προξενήσω ἐκπληξιν εἰς τὸν οἰκοδεσπότην κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἦκιστα

μοὶ προσεμεῖδία. Διηυθύνθη λοιπὸν ἐν πάσῃ σπουδῇ πρὸς τὸν κήπον.

Ὁ κήπος οὗτος εἶνε μεγαλείτερος τῶν συνήθων ἰδιωτικῶν καὶ ἔχει σχεδὸν τὴν ἑκτασιν δημοσίου παραδείσου. Ὁ ἀρχιγραμματεὺς περιπατεῖ ἐντὸς αὐτοῦ ἐνίοτε τὴν ἑσπέραν μὲ τὰς χεῖρας ὀπισθεν, ἀλλ' οὐχὶ ὅπως ρεμβάσῃ ἀσκόπως καθότι τὴν ἐπαύριον ἐξέρχεται συνήθως φέρων στολὴν θωρακοφόρου καὶ μεταβαίνει εἰς τὸ Ράιχσταγ, ὅπως ἀπαγγεῖλῃ ἓνα τῶν θεοπνεύστων ἐκείνων λόγων του.

Ὁ ἀνὴρ, ὃν εἶδον ἐν τῷ κήπῳ καὶ ὅστις δὲν μὲ εἶχε ποτῶς καλέσει, ἦτο ὁ κηπουρὸς. Οἱ ἐξασκούντες τὸ ἄθωον αὐτὸ καὶ εὐῶδες ἐπάγγελμα εἶνε συνήθως ἄνθρωποι ἀφελεῖς καὶ οὐδόλως κακοί· προὔχωρησα πρὸς αὐτόν.

— Αὐτὴ ἡ ἀτυχὴς συκομορέα φαίνεται ὅτι διψᾷ ὅπως καὶ σεῖς, εἶπον αὐτῷ κλίνων πρὸς τὸ δενδρῦλιον τὸ κεκαμμένον ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ὅπερ ἐκεῖνος περιποιεῖτο.

— Τί τὰ θέλετε! αὐτὰ τὰ δένδρα ἐδῶ δὲν εὐδοκιοῦν. Γερμανοὶ ἀποκατεστημένοι εἰς Ἀμερικὴν τὸ ἐπεμφαν πρὸς τὸν πρίγκιπα κατὰ τὸ 1872, τὴν ἡμέραν τῆς εορτῆς του. Τί παράδοξος ἰδέα καὶ τί παράδοξος ἀνοδοδέμη ἦτο αὐτὴ! Τώρα αὐτοὶ οἱ ἴδιοι Γερμανοὶ τοῦ στέλλου ὀστρεῖδια, τὰ ὁποῖα ἀξίζουσι καλλίτερον. Μὰ τὴν ἀλήθειαν, δὲν εἶνε ἄσχημον πρᾶγμα νὰ λέγεται κανεὶς κύριος Βίσμαρκ, αἰ; Δὲν περνᾷ ἑβδομάς ὅπου νὰ μὴ λάβῃ ὁ ἀρχιγραμματεὺς κανὲν δῶρον. Λέγουσι ὅτι τὰ δῶρα συντελοῦν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς φιλίας... Βέβαια! ἀκοῦς ἐκεῖ!... Ἐπειτα ἔχει καὶ ὁ πρίγκιψ ἰδιαιτέρον τρόπον... ὅταν ἐπιθυμῇ κανένα πρᾶγμα... καὶ δὲν θέλει νὰ τὸ πληρώσῃ... Παραδείγματος χάριν, μίαν ἡμέραν ἦτο συνεδρίασις εἰς τὸ Ράιχσταγ, ἀπαντᾷ τοὺς βουλευτάς τοῦ Νορδχάουζεν. ὅπου κατασκευάζεται ρακὴ περίφημος... ποῦ ἡμπορεῖ ν' ἀνστήσῃ νεκρούς! «Κύριος, χαίρω πολὺ ὅπου σᾶς βλέπω, τοὺς λέγει μὲ τὸ δυνατόν ἐκεῖνον καὶ εὐθυμον γέλωτά του. Εἰσθε καλά; εἶνε καλὰ ἢ οικογένειά σας... Καὶ ἡ δουλειὰς πῶς πηγαίνουν; Τὰ πνευματοποιεῖα τοῦ Νορδχάουζεν διατηροῦν τὴν παλαιάν των φήμην; Ἐπὶ ἄλλοτε τὴν ρακὴν τὴν ὁποίαν κατασκευάζουσι. Τί γεῦσιν! τί διαύγειαν ὅπου εἶχεν!—Ἐξοχώτατε, ἔσπευσαν ν' ἀπαντήσουν οἱ βουλευταί, ἐλπίζομεν μετ' ὀλίγον νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ σᾶς ἀποδείξωμεν ὅτι βαίνομεν ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ἐνδόξων προγόνων μας καὶ ὅτι ἡ ρακὴ τοῦ Νορδχάουζεν δὲν διεφθάρη ὅπως ὁ γαλλικὸς λαός.» Μετὰ δύο ἡμέρας ἔφθασεν ἐδῶ ἐν ὠριότατον βαρελακι μὲ μίαν ἐπιστολὴν τῶν κυριωτέρων πνευματοποιῶν τοῦ Νορδχάουζεν, οἱ ὅποιοι παρεκάλουν τὸν ἀρχιγραμματέα νὰ δεχθῆ τὸ ἐλάχιστον ἐκεῖνο δεῖ-

γμα τοῦ θαυμασμοῦ των καὶ τῆς συμπαθείας των. Καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ πρίγκιψ ἔχει ρακὴν ὑποὺ δὲν τοῦ στοιχίζει τίποτε.

— Εἶνε μέγας ἀνὴρ! ἀνέκραζα προσκλινῶν μετὰ σεβασμοῦ.

— Ναί, εἶνε μέγας ἀνὴρ, ἐπανελάβεν ὁ κηπουρὸς ἀποκαλύπτων τὴν κεφαλήν. Καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τὸν κάμνει νὰ φαίνεται ἀκόμη μεγαλύτερος εἰς ἐμὲ εἶνε ὅτι δὲν ἔχει διόλου ὑπερηφάνειαν. Ἀγαπᾷ νὰ συνομιλῇ καὶ μὲ τοὺς κατωτέρους ἀνθρώπους. Κάθε φορὰν ὅπου μὲ βλέπει εἰς τὸν κήπον μοῦ λέγει: «Λοιπόν, Φράντζ, πῶς πηγαίνει ἡ Ξουκομορέα;» Εἰξεύρει ὅτι τὴν περιποιεῖμαι ὡσὰν παιδί μου καὶ ὅτι ἂν τὸ καυμένον τὸ δένδρον ξηραίνεται, δὲν πταίω ἐγώ. Κυττάξατε, ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης ἔσκαψε τὸ χῶμα εἰς αὐτὸ τὸ τετράγωνον,

«Φράντζ, ὅσα μοι τὴν ἀξίνην» μοῦ εἶπε μίαν ἡμέραν. Τοῦ τὴν δίδω καὶ ἀρχίζει νὰ ἐργάζεται ὡσὰν ἐργάτης ὅπου εἶχε νὰ θρέψῃ οἰκογένειαν. Τότερασμένον καλοκαίρι ἔκαμε τὸ ἴδιον πρᾶγμα εἰς τὰ περὶχωρα του Βερολίνου, Πλησιάζει ἕνας χωρικός ὅπου ἐθέριζε καὶ τοῦ ζητεῖ τὸ δρέπανόν του· βγάζει τὸ ροῦχόν του καὶ εἰς τὸ διάστημα δέκα λεπτῶν θερίζει ἕνα μέγα μέρος τοῦ ἀγροῦ. «Θαυρῆ κανεῖς πῶς εἰς ὅλην σας τὴν ζωὴν δὲν ἐκάμετε ἄλλο ἔργον παρὰ νὰ θερίζετε! ἀνέκραξεν ὁ χωρικός ἔκθαμβος. «Ὅταν ἔχετε ὄρεξιν, τὸ δρέπανόν μου εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν σας». Ἐκεῖνην τὴν στιγμὴν ἐπέρασε ἕνας κύριος, ὅστις ἀνεγνώρισε τὸν πρίγκιπα, τὸν ἐπλησίασε καὶ τὸν ἐχαιρέτισε μὲ τὸ ὄνομά του. Ὁ χωρικός ὀλίγον ἔλειψε νὰ λιποθυμήσῃ. Ἐβύλαξε μὲ μεγάλην εὐλάβειαν ἐπὶ τρεῖς μῆνας τὸ δρέπανον, τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη ὁ ἀρχιγραμματεὺς, καὶ τὸ ὁποῖον εἰς τὸ ὕστερον ἠγόρασε τριακόσια τέλληρα τὸ ἱστορικὸν μουσεῖον τοῦ Βερολίνου. Τυχερὸς ἦτον αὐτὸς ὁ χωρικός! Ἄν ἤθελε τὸ μουσεῖον ἀξίνας!...

— Ἡμποροῦμεν ὅμως νὰ ἔλθωμεν σὶ δύο μας εἰς κάποιαν συμφωνίαν. Δὲν θέλω νὰ παραλάβω τίποτε· ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω ἀπλῶς...

— Μπᾶ!.. εἰς αὐτὸ δὲν ἔχω δυσκολίαν.

— Νὰ ἴδω τὰ δωμάτια τοῦ πρίγκηπος ἐπὶ γενναίᾳ ἀμοιβῇ.

Ὁ κηπουρὸς ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν ἀλλ' ἐγὼ ἔθεσα κρυφίως εἰς τὴν χεῖρά του χαρτονόμισμα πέντε ταλλήρων καὶ μετ' ὀλίγον εὕρισκόμην ἐντὸς τοῦ δυσπορθήτου φρουρίου ἀνευ τῆς βοθηθείας κλιμάκων ἢ σχοινίων, ἀλλ' ἀπλούστατα ἀνεληθὼν διὰ τῆς ἀναβάθρας τῶν ὑπηρετῶν.

Τὸ πρῶτον ἀντικείμενον τὸ προσεικνύσαν τὴν προσοχὴν μου καθὼς εἰσηρχόμην εἰς τὸν προθάλαμον ἦτο κιβώτιον περιέχον φιάλας, προωρισμένον ν' ἀποσταλῇ εἰς Κίτσιγκεν, καθὼς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ἐδηλοῦτο.

— Κονιάκ! ἐψιθύρισε ὁ ὀδηγός μου λείχων τὰ χεῖλη ὡσεὶ διατελωνῦπὸ τὸ γόητρον προσφάτου καὶ εὐχρέστου ἀναμνήσεως.

Γνωστὸν εἶνε τὸ ἀνέκδοτον τὸ κυκλοφορήσαν εἰς τὰς ἐφημερίδας κατὰ τὸ 1866. Ὁ κ. Βίσμαρκ παρεσκευάζετο ν' ἀναχωρήσῃ, ὁ δὲ νεώτερος αὐτοῦ υἱὸς τὸν ἠρώτησε περίλυπος ἂν ἐμελλεν ἐπὶ πολὺν ἀπουσιάσῃ. «—Θὰ ἐπιστρέψω μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας, ἀπήντησεν ὁ ἀρχιγραμματεὺς.—ὦ, πατέρα! ἀπήντησε τὸ παιδίον, δὲν τὸ πιστεύω διόλου, θὰ λείψῃς τοῦλάχιστον ἕνα μῆνα, διότι εἶπες εἰς τὸν Φριδερίκον νὰ σοῦ προετοιμάσῃ καὶ τριάντα φιάλας κονιάκ!

Ἡ πρώτη αἶθουσα, ἡ χρησιμεύουσα ὡς ἐστιατόριον, εἶνε μὲ ὑπερβολικὴν ἀπλότητα διεσκευασμένη. Καλεῖται «αἶθουσα σινική» ἕνεκα τῆς τοιχοστρωσίας αὐτῆς ἐκ μεταξίνου κεντητοῦ ὑφάσματος εἰκονίζοντος νεάνιδας παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Γάγγου καὶ πηλᾶ μυθικά. Δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῇ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον κόσμημα, οὐδ' αὐτὴ ἡ ἀπαραίτητος ἐκ ξύλου δρυὸς σκευοθήκη. Ὁ κηπουρὸς μου εἶπε, δεικνύων μοι μικρὸν τραπέζιον: «Ἐκεῖ ἐπάνω βάζουν κάθε πρωὶ ἕνα μικρὸν ὀρνιθοπούλι ψητὸν καὶ μίαν φιάλην Βορδῶ διὰ τοὺς ἐπισκέπτας ὅπου ἔχουν ὄρεξιν νὰ φάγουν κάτι τι. Αὐτὸ δὲ ἀποκαλεῖ ἡκυρία «τραπέζι κοινὸν διὰ τοὺς ἀπροσκλητῶν.»

Συνέχεται μὲ ταύτην ἡ αἶθουσα τοῦ σφαιριστηρίου, μεταβεβλημένη ταῦν εἰς μουσεῖον διαφόρων ἐνθυμίων. Τὸ σφαιριστήριον καλύπτεται ἀπὸ τὸ πράσινον αὐτοῦ ὑφάσμα, φέρει δ' ἐπ' αὐτοῦ σωρείαν παντοειδῶν κομποτεχνημάτων, δώρων παντοίων προελεύσεων, διπλωμάτων πολιτογραφήσεως ἐντὸς πολυτίμων πλαισίων. Ἡ ἐπικρατούσα περὶ τὴν κατάταξιν αὐτῶν ἀταξία εἶνε ἡκιστα καλλιτεχνική. Τὸ σύνολον μοιζᾷ πρὸς ἀποθήκην ρωποπόλου. Τρία τῶν ἀντικειμένων τούτων εἶνε ἄξια ἰδιαιτέρας μνείας. Τὸ πανομοίωτον ἐν σμικρῷ τοῦ περιφήμου μνημείου Φριδερίκου τοῦ Μεγάλου, τὸ δίπλωμα τῆς πολιτογραφήσεως τῆς πόλεως τοῦ Ἀμβούργου ἐκ χυτοῦ ὀρειχάλκου ἐντὸς θήκης θαυμαστῆς τὴν τέχνην καὶ μελανοδοχεῖον ἄξιας 35 φράγκων ἐκ μέλανος μαρμάρου, ἐφ' οὗ παρίσταται ἀναπαυόμενος λέων θηήσκων. Τὸ δῶρον τοῦτο προσέφερον ὁ αὐτοκράτωρ τῶ ἀρχιγραμματεῖ, ἐνῶ διετέλει οὗτος ἀθενῶν. «Ἐνόμιζον ὅτι εὕρισκόμην καὶ ἐγὼ εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ λέοντος, ἔλεγεν ὁ κ. Βίσμαρκ δεικνύων τὸ μελανοδοχεῖον πρὸ τῆς εἰς Κίτσιγκεν ἀναχωρήσεώς του. Χάριτι θεῆς ὅμως ἀπέκτησα τὴν ὑγείαν μου καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης δὲν ἐξώφλησεν ἀκόμη τὸν κατάλογον τῶν πρὸς ἐμὲ ὀφειλομένων μικρῶν φιλοδωρημάτων».

Ἡ τρίτη αἴθουσα, ἡ πασῶν περιεργωτάτη, ἔχουσα δύο μόνα παράθυρα, εἶνε τὸ σπουδαστήριον τοῦ ἀρχιγραμματέως. Τὸ γραφεῖον του εἶνε ἀπλούστατον ἐξ ἀνακάρδου μὲ πολλά συρτάρια. Ὁ κ. Βίσμαρκ κάθηται ἐπὶ ἔδρας μαλακῆς, ὃ δὲ γραμματεὺς αὐτοῦ ἀντικρὺ του ἐπὶ ἔδρας ἐπιστρωμένης διὰ δέρματος. Πόσοι καὶ πόσοι διπλωμάται προσῆλθον εἰς τὴν τράπεζαν ταύτην ὡς εἰς τράπεζαν χαρτοπαιγνίου καὶ ἀπόβλεσαν τὸ κατάθεμά των!

Ἄντικρυ τοῦ γραφείου κεῖται ἡ εἰκὼν τῆς Ἰωάννης Βίσμαρκ, εὐειδιστάτης μελαγχρινῆς νεάνιδος μὲ πλουσίαν κόμην μὲ μεγάλους μέλανας ὀφθαλμούς, μὲ τοὺς ὤμους ὀπωσοῦν πλατεῖς, ἦν ὁ Μεριμέ, λόγον ποιούμενος περὶ τῆς κυρίας Βίσμαρκ, ἐζωγράφησεν ἀρχόμενος ἐκ τῶν κατωτάτων ἄκρων.

«Ἡ κυρία Βίσμαρκ, ἔγραφε δὲν ἐνθυμουμαι ἀπὸ τινος πόλεως λουτρῶν, ἔχει τὸν μακρότερον πόδα τῆς Αὐτοκρατορίας, ἡ δὲ δεσποινὶς θυγάτηρ της βαίνει ἐπὶ τὰ ἔχνη της.»

Ρομαντικὴ τὸ πνεῦμα, ἠρωτεύθη ἡμέραν τινα νέον ὑπολοχαγόν, ὃν συνήνητησεν εἰς τινα χορόν, ὅστις ὅμως ἀνήκων εἰς ἀρχαῖον καθολικὸν οἶκον, ἠρνήθη τὴν χεῖρα τῆς πριγκιπίσσης, ἦν προέτεινεν αὐτῇ ὁ ἀρχιγραμματεὺς αὐτοπροσώπως.

Ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ τοῦ κ. Βίσμαρκ δὲν ὑπάρχει βιβλιοθήκη· ἀπεναντίας ὑπάρχει ἐν αὐτῷ συλλογὴ πλήρης καπνοσυρίγγων καὶ στρατιωτικῶν πέλων φερόντων περίξ εὐρὺ ἐρυθρὸν σειρήτιον. Εἶδα ὡσάυτως ἐπὶ τῆς ἐστίας κιωπιτίδιον πλήρες σιγάρων τῆς Ἀβάνης σχεδὸν ἄθικτον. Παρὰ τὴν θύραν κεῖται συλλογὴ σπυθῶν καὶ ξιφῶν ἧτις θὰ περιποιεῖ τιμὴν εἰς ὀπλοστάσιον.

Χειρόνια ἐκ δέρματος δορκάδος εἶνε διεσκορπισμένα ἀμελῶς ἐπὶ τῶν ἐπίπλων. Τὸ εἰς τὸ βάθος τοῦ σπουδαστηρίου κείμενον ἀνάκλιτρον εἶνε ὑπερμεγεθὸς τὸ εὖρος. ὁ κ. Βίσμαρκ συνειθίζει νὰ κατακλινῆται ἐπὶ αὐτοῦ καὶ ν' ἀνγκινώσκη τὰς ἐφημερίδας μετὰ τὸ γεῦμα Ἐκεῖ πλησίον ἐπὶ μικροῦ τραπέζιου εἶδα μίαν ρωσικὴν ἐφημερίδα (διότι ὁ ἀρχιγραμματεὺς γινώσκει καὶ λαλεῖ ἄριστα τὴν ρωσικὴν γλῶσσαν) καὶ γεωγραφικὸν χάρτην κατὰ τὸ ἤμισυ ἐκτελιγμένον. Ἔσχον τὴν ἀδικρισίαν νὰ ρίψω ἐπὶ αὐτοῦ τὸ βλέμμα καὶ ἀνεγνώρισα τὸν χάρτην τῆς Ἀλσατίας καὶ Λωραίνης, τὸν καταρτισθέντα πρὸς τοῦ γερμανικοῦ ἐπιτελείου. Σταυροὶ δι' ἐρυθρὰς μελάνης ἐσημείουν τὰ μέρη ἐνθα κεῖνται τὰ φρούρια τοῦ Νέφ-Μπρισσάκ τῆς Θιομβίλλης, τοῦ Στρακσβούργου καὶ τοῦ Μέτζ.

Παράκειται ὁ κοιτῶν τοῦ πριγκίπος, ἔχων ἐν μόνον παράθυρον. Ἀλεξήνεμον ἐκ κυανοῦ μεταξίνου ὑφάσματος περιβάλλει τὴν ἀπέραντον

κλίνην, ἀληθῆ κλίνην οἰκογενειακὴν.

Μικρὰ τράπεζα χρησιμεύει ὡς νικιτήρ. Παρετήρησα ἐπ' αὐτῆς ἡμίσειαν περίπου δωδεκάδα κτενίων καὶ ψηκτρῶν, πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀρχιγραμματέως, συμποσομέναις, ὡς γνωστὸν εἰς τρεῖς καὶ μόνες.

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ σπουδαστήριον. ὅπως μεταβῶμεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς κυρίας Βίσμαρκ Ἡ αἴθουσα αὕτη εἶνε ἀπλοῦς διάδρομος κεκοσμημένος διὰ τῶν προσωπογραφιῶν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας καὶ περιέχων ἀνάκλιτρό τινα καὶ ἔδρας ἐπιστρωμέναις δι' ἐρυθροῦ δαμασκηνοῦ ὑφάσματος. Ἡ πριγκιπίσσα καὶ ἡ θυγάτηρ της κατοικοῦσιν εἰς δύο ἀπέριττα δωμάτια, βλέποντα πρὸς τὸν κήπον, συνεχόμενα δὲ μετὰ τῆς ρηθείσης αἰθούσης.

Ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς κυρίας Βίσμαρκ ἐν χρηματοκιβώτιον ἐπέχει θεῖσιν τοῦ συνήθους καποτροφίου ἐρμαρίου. Δεικνύων τὸ σύζυγικόν αὐτοῦ ἀγιαστήριον πρὸς τοὺς σάξονας μουσικούς τοὺς ἐκτελέσαντας κῶμον πρὸς τιμὴν του καὶ ἀπαιτήσαντας ὡς χάριν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὴν κατοικίαν του, ὁ ἀρχιγραμματεὺς εἶπε: «Βλέπετε ὅτι ἡ σύζυγός μου κρατεῖ τὸ ταμίειον· συμβουλεύω δὲ ὅσους ἐξ ὑμῶν εἶνε ἐγγαμοὶ νὰ ἐμπιστευθῶσι τὸ βυλάντιον εἰς χεῖρας τῆς συζύγου των, διότι τὸ τοιοῦτον εἶνε μέσον ἀλάνθαστον οἰκονομίας καὶ φειδοῦς.»

Ἡ τελευταία καὶ μᾶλλον εὐρύχωρος αἴθουσα εἶνε ἡ τῆς ὑποδοχῆς. Ἡ διασκευὴ αὐτῆς εἶνε μετριωτάτη χωρὶς πολλὴν κλαισθησίαν καὶ πολυτέλειαν. Δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῇ οὐδὲν ἀντικείμενον τέχνης οὐδεμίαν εἰκὼν, ἐφ' ἧς νὰ ἐπανακυβῆ τὸ βλέμμα. Τὸ ὄρασμα τῶν ἐπίπλων εἶνε ἐφθαρμένον ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε σχεδὸν διαφκίνονται οἱ στήμονες. Πολλάκις Γουλιέλμος ὁ Α' ἐπεμφεν ἐπιπλοτέχνην τινα πρὸς τὸν Βίσμαρκ, πλὴν οὗτος ἐπιμόνως τὸν ἀπέπεμφεν. Τὸ μόνον ἐπισύρον τὴν περιέργειαν ἀντικείμενον χάρις εἰς τὴν ἐπ' αὐτοῦ βρεῖταν ὀρειχαλκίνη πλάκα, εἶνε ἡ περίφημος τράπεζα ἐφ' ἧς ὑπεγράφη ἡ εἰρήνη ἐν Βερσαλλίας. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης τῆς οἰκίας, ἐν ἧ κατῴκει ὁ κ. Βίσμαρκ, ἠρνήετο ν' ἀποξενωθῆ τῆς τραπέζης ταύτης, ὃ δὲ πονηρὸς ἀρχιγραμματεὺς κατεσκεύασε μίαν παρομοίαν καὶ ἀντικατέστησε δι' αὐτῆς τὴν πραγματικὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς του.

Ὅτε ἐξήλθωμεν τῆς αἰθούσης, ὁ ὀδηγός μου με ὠδήγησε πρὸς δεξιάν καὶ ἤνοιξε μίαν θύραν λέγων μετὰ μεγαλοπρεπεῖας: Der Tanzsaal! ἡ αἴθουσα τοῦ χοροῦ,

Ἡ αἴθουσα αὕτη τοῦ χοροῦ δικεκοσμημένη διὰ κατόπτρων ἦτο ἀρχαῖον παρεκκλήσιον. Ἄλλ' ὁ ἀρχιγραμματεὺς ἔχει φυλακίσει τόσους ἐπι-

σκόπους ὥστε δὲν θὰ αἰσθάνεται τὸν ἐλάχιστον ἐνδοιασμόν νὰ εἰσγάγῃ τοὺς χορευτὰς ἐντὸς ναοῦ.

(Victor Tissot)

Η ΑΡΙΣΤΗ ΦΙΛΗ ΤΩΝ ΝΕΑΝΙΔΩΝ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἑρνέστου Λεγουβέ).

[Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε προηγούμενον φύλλον.]

— Εἶνε κατάλληλος στιγμή ν' ἀφήσωμεν τὸν δέκατον ἑβδομον αἰῶνα καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν δέκατον ὄγδοον, ὅπου ἀξίζει νὰ διαμένωμεν ἐπ' ὀλίγον. Ὁ αἰὼν οὗτος τῆς τρυφῆς καὶ τῶν τέρψεων, ὑπῆρξε καὶ αἰὼν τῶν ἐκλεκτοτέρων ἐργαχείρων· ἐσθῆτες μεγιστάνων κεντημέ-
ναι ὑπὸ μαρκησιῶν, ἔρος πρὸς τὰ τίλματὰ τὰ λεπτὰ κεντήματα, ἀνακάλυψις τοῦ τυμπανιδίου πρὸς ἐπεξεργασίαν αὐτῶν, ἐφευρέσις τοῦ ὄδον-
τωτοῦ κτλ. Ἀλλὰ τόσον βιάζομαι νὰ φθάσω εἰς τοὺς σημερινούς χρόνους, ὥστε δὲν θὰ σοὶ διηγηθῶ εἰμὴ δύο συμβάντα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

— Διηγῆσου, διηγῆσου!

— Ἡ κυρία de Genlis ἦτο τακτικωτάτη· ἔφθανε πάντοτε πρώτη εἰς τὴν αἵθουσαν πρὸ τοῦ γεύματος. Ὅταν εἰνέ τις ὑπόδειγμα τάξεως, καθίσταται καὶ μάρτυς αὐτῆς· ὅσοι δὲν κάμνουν τοὺς ἄλλους νὰ περιμένωσι, περιμένουν οἱ ἴδιοι. Λοιπὸν ἡ κυρία αὕτη, εἶχεν ἐργόχειρον προωρισμένον διὰ τὴν ὄραν ἐκείνην, καὶ τί συνέβη; Εἰς διάστημα τεσσάρων ἐτῶν ἐκέντησε ὀλόκληρον διακόσμησιν δωματίου. Τοῦτο δὲν σοὶ φαίνεται πνευματώδης ἐφαρμογὴ τοῦ διδάγμα-
τος, «ποτέ μὴ μένεις ἄεργος»;

— Καὶ δευτέρα διήγησις;

— Ταῦτα λαμβάνω ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων γυναικός, ἣτις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶ-
νος ἀπέλαυε φήμης κάπως καλοῦ ζωγράφου, τῆς κυρίας Vigé-Lebrun. Αὕτη διηγεῖται ὅτι προσκληθεῖσά ποτε εἰς ἐπίσημον παράστασιν ἐν τῷ Μεγάλῳ Θεάτρῳ τῆς Βιέννης, ἔμεινεν ἔκ-
πληκτος ἰδοῦσα εἰς τὰ θεωρεῖα τῆς πρώτης σειρᾶς, τὰς κυρίας τῆς αὐλῆς καὶ τῆς ἀριστο-
κρατίας, στυλιθούσας ἐκ πολυτίμων λίθων καὶ τριχάπτων, νὰ κρατῶσιν ἐργόχειρον! Ἦκουον τὴν Ἀρμιδα μελόδραμα τοῦ Glück πλέκουσαι! Ἀλλ' ἄς ἀφήσωμεν τὸ παρελθὸν καὶ φθάσωμεν εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν ἀνυπομονῶ, καὶ ἡξέυ-
ρεις διατί;

— Ὅχι.

— Διότι τὸ μάθημά μου θὰ τελειώσῃ.

— Καὶ διατί;

— Διὰ ν' ἀρχίσῃ τὸ ἰδικόν σου.

— Ἀλλὰ πῶς;

— Ναί, σὺ θὰ γίνῃς τώρα ὁ διδάσκαλος καὶ ἐγὼ ὁ μαθητής· δὲν πρέπει ν' ἀντισταθῆς· γνω-
ρίζεις τὰς συμφωνίας μας. Σοὶ εἶπον κατ' ἀρχὰς τῶν μαθημάτων μας, ὅτι ὁ σκοπός μου εἶνε νὰ διεγείρω ἐν σοὶ τὴν σκέψιν, δηλαδὴ ὅτι θέλω νὰ σὲ μάθω νὰ συλλογίζεσαι, καὶ νὰ θαυμάζῃς· πῶς δὲ θὰ ἐπιτευχθῆ τοῦτο, ἐὰν δὲν λάθῃς μέρος ἐνεργὸν εἰς τὰ μαθήματα τοῦ διδασκά-
λου, ἀτομικῶς, προσωπικῶς; Φθάνομεν εἰς τὴν περίοδον τοῦ θέματός μας, ὅπου εἶσαι χιλιάκις ἀρμολιωτέρα μου. Ἐγὼ δὲν ἔχω δακτυλήθραν οὐδὲ βελόνην, δὲν εἶμαι νεανίς. Σὲ λοιπὸν θὰ ἐρωτήσω νὰ μ' εἴπῃς ὁποῖαν θέσιν κατέχει σή-
μερον ἐκείνη ἣν ὠνομάσαμεν, ἀρίστην φίλην σας.

— Καλῶς, λέγει ἡ μαθήτριά μου ἐνδοιά-
ζουσα πῶς, ἀλλὰ τί θέλεις νὰ κάμω;

— Εἶνε εὐκολώτατον, κύτταξε σεαυτὴν καὶ περὶ σέ.

Αἱ γυναῖκες σήμερον δὲν ζῶσιν ὅπως ἄλλοτε· αἱ ὑπέρτεραι τῶν δὲν εἶνε πλέον σύντροφοὶ τῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἄλλως δὲ δὲν ἐκτελοῦνται ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ καὶ σημαντικὰ χειροτεχνήματα· αἱ βράπτρια ὡς ὀθονουργοὶ ἀνεκούφισαν τὰς κυρίας τῆς καλῆς τάξεως, ἀπαλλάττουσαι αὐτὰς μεγάλου μέρους ἐργασίας, ἣτις ἄλλοτε ἰγίνετο ἐν τῷ οἴκῳ. Τί θέλει γίνεαι λοιπὸν ἡ βελόνη ἀπέ-
ναντι τοιαύτης ἀντιπράξεως; πῶς θὰ δυνηθῆ νὰ κάμῃ ὅ,τι ἔκαμεν ἀπ' ἀρχῆς τοῦ κόσμου, ὁποῖαν θὰ εὕρῃ θέσιν εἰς τὴν νέαν μεταρρυθμι-
σιν τῆς κοινωνίας; τὸ καλλίτερον θὰ εἶνε ν' ἀρχίσωμεν, ἐξετάζοντες ἀπὸ ἡμᾶς αὐτοὺς. — Ἰδῶμεν, τί ἔκαμες σὺ εἰς τὸ διάστημα τοῦ ἔτους, ἐκτὸς τῶν μικρῶν διορθωμάτων, μετὰ τὴν δακτυλήθραν καὶ τὴν βελόνην σου;

— Πρὸ ἑξ μηνῶν ἐκέντησα προσκεφάλαιον διάτινα φίλην μου ἣτις ἐπρόκειτο νὰ νυμφευθῆ.

— Ἐπειτα;

— Πρὸ τριῶν μηνῶν ἐπλεῖξα σκέπασμα κλί-
νης διὰ τὸ παιδίον νέας κυρίας φίλης μας.

— Ἀκολουθῶς;

— Ἀκολουθῶς!... Ἄ! ἐνθυμοῦμαι, ἡ μήτηρ μου ἐπέθυμει πῖλον ἐξοχικὸν ὅμοιον πρὸς ἐκεῖ-
νον φίλην της.

— Καὶ τὸν ἔκαμες;

— Βέβαια, εἶμαι περίφημος ἔμπορος νεωτερι-
σμῶν, τοσοῦτῳ μᾶλλον ὅσῳ ἐπληρώθην διὰ τὸν πῖλόν της, καὶ διὰ τοῦ ἀντιτίμου ἠγόρασα ὡ-
ραϊότατον σάκκον ἐργασίας.

— Utile dulci, χρήσιμον σὺν τῷ γλυκεῖ, λέ-
γει ὁ Ὁράτιος ὕστερον;

— Ἐπειτα; δὲν ἡξέυρω πλέον, νὰ ἔκαμα ἄλλο τί.

— ὦ ναί! δὲν ἔστειλες εἰς φιλόανθρωπον ἀγο-
ρὰν ἀλεξίπυρον κεντημένον, καὶ ὅταν ὁ ἀδελφός σου διώρθωσε τὸ δωματίόν του, δὲν τοῦ ἔκαμες ἓνα κλιντήρα;